

# 'Geen vondelingenluikjes in kerken of kloosters'

In de maatschappelijke discussie over vondelingen en babylijkjes wordt regelmatig verwezen naar aan Nederlandse kerken en kloosters verbonden vondelingenluikjes. Stichting Nederlands Instituut voor de Documentatie van Anoniem Afstanddoen (NIDAA) concludeert op basis van onderzoek echter dat er geen verband is tussen vondelingenluiken en kerken en kloosters.

De organisatie publiceerde vorige week een onderzoek in het wetenschappelijk tijdschrift *Sociologos*. Daarin wordt betoogd dat er sprake is van een "tweedelige mythe" wanneer het gaat over dit onderwerp.

"Er wordt een verhaal verteld dat misschien geromantiseerd is", vertelt onderzoekster Kerstin van Tiggelen. "Veel mensen denken dat er vroeger vondelingenluiken waren in Nederland en dat ze waren geplaatst bij kerken en kloosters.

We hebben willen onderzoeken of de geschiedschrijving juist is, en of het klopt wat er wordt verteld."

## Geen verband

Van Tiggelen concludeerde aan de hand van historische en moderne bronnen dat "er geen verband is tussen vondelingenluiken en kerken en kloosters".

Er was daarnaast vanaf de Middeleeuwen geen grootschalig aanbod van vondelingenluiken in Nederland. Het onderzoek bevestigt dat vondelingenluikjes bestaan hebben, en dat het er meerdere betreft. Maar de aanname dat deze zich in kerkelijke gebouwen bevonden, is volgens Van Tiggelen "niet correct".

## De verhalen

"Er zijn geen aanwijzingen voor actieve (in de zin van aangeboden) opvang van vondelingen in of door kerken en kloosters. Er is dus een discrepantie tussen de historische

gang van zaken en de verhalen die er in deze tijd over verteld worden", aldus het onderzoek.

Wel meldt het NIDAA dat vele accommodaties met een vondelingenluik "in naam of bestuurlijke zin een religieuze binding hadden".

Van Tiggelen: "We praten natuurlijk over de zeventiende tot negentiende eeuw, het ging sociaaleconomisch niet zo denderend in Nederland. Los van de barmhartigheid die hiervoor nodig is, en die verankerd is in religie, lagen de financiële middelen die je nodig hebt om een tehuis of andere opvanginstelling te initiëren, vaak bij een kerk."

## Niet zo verwonderlijk

"Het is niet zo verwonderlijk dat er weeshuizen zijn gesticht vanuit de Kerk, of met kerkelijke ondersteuning. Maar die opvang staat los van of de kerken zelf met hun gebouwen actief mensen uitnodigden om hun kind in een vondelingenluik achter te laten." (FP)

## Woord van de paus



**Tijdens de algemene audiëntie van 13 juni sprak paus Franciscus over het verlangen naar het eeuwig leven.**

We vertrekken vanuit het verhaal over de ontmoeting tussen Jezus en de jonge man die Hem op zijn knieën vraagt hoe hij het eeuwig leven kan verkrijgen (vlg. Mc. 10,17 - 21). In die vraag ligt de uitdaging van elk bestaan, ook dat van ons, besloten: het verlangen naar een vol, oneindig leven. Maar hoe komen we daar? Welk pad te volgen? Hoeveel jongeren zoeken er niet naar te 'leven' en vernietigen zichzelf vervolgens omdat ze vluchtige dingen najagen?

Sommige mensen denken dat het beter is deze impuls om te leven te onderdrukken, omdat die gevaarlijk zou zijn. Ik wil zeggen, vooral tegen de jongeren: onze ergste vijanden zijn niet de concrete problemen, hoe serieus of dramatisch die ook mogen zijn; het grootste gevaar van het leven is een zich slecht aanpassende geest, die geen geest is van nederigheid of bescheidenheid, maar van middelmatigheid en lafhartigheid. Is een middelmatige jongere een jongere met of zonder toekomst? Zonder! Hij blijft stilstaan, groeit niet en zal geen succes hebben. De middelmatigheid of de lafhartigheid. Van die jongeren die overal bang voor zijn. Die jongeren komen niet vooruit. Nederigheid en kracht, geen lafhartigheid of middelmatigheid. De zalige Pier Giorgio Frassati zei eens dat je moet leven, niet overleven. De middelmatige overleven. We moeten onze hemelse Vader vragen om het geschenk van gezonde onrust voor de jongeren van vandaag. Maar, wanneer je in een gezin een jongere ziet die de hele dag maar wat zit, denken zijn ouders soms: "Maar hij is ziek, hij heeft ergens last van", en dan nemen ze hem mee naar een dokter. Het leven van een jongere is vooruit gaan, onrustig zijn, een gezonde onrust, het vermogen om je niet tevreden te stellen met een leven zonder schoonheid, zonder kleur. Als de jongeren niet hongerig zijn naar het authentieke leven, waar moet het dan heen met de mensheid, vraag ik me af?

De vraag van die man uit het Evangelie leeft in ons allemaal: hoe vind je het leven, het leven in overvloed, het geluk? Jezus zegt in het Evangelie iets wat ons kan helpen: "Denkt niet dat Ik gekomen ben om Wet en Profeten op te heffen; Ik ben niet gekomen om op te heffen, maar om de vervulling te brengen" (Mt. 5,17). De Heer Jezus schenkt de vervulling, daarvoor is Hij gekomen. De man uit het evangelieverhaal moest tot op het punt van de sprong in het diepe komen. Daar waar zich de mogelijkheid voordoeft om te stoppen met leven voor jezelf, voor je eigen werken, voor je eigen welzijn, en – juist omdat het volle leven ontbreekt – alles achter je te laten om de Heer te volgen. (Vert. SvdB)



## Juridisch gesteggel over lichaam Fulton Sheen duurt voort

De juridische strijd over het stofelijk overschot van de Amerikaanse kandidaat-zalige Fulton Sheen duurt voort.

In het kader van het zaligverklaringsproces wordt al jaren gesteg-

geld over waar het lichaam zich zou moeten bevinden: in het aartsbisdom New York, waar Sheen hulpbisschop was, of in het bisdom Peoria, waar hij geboren werd.

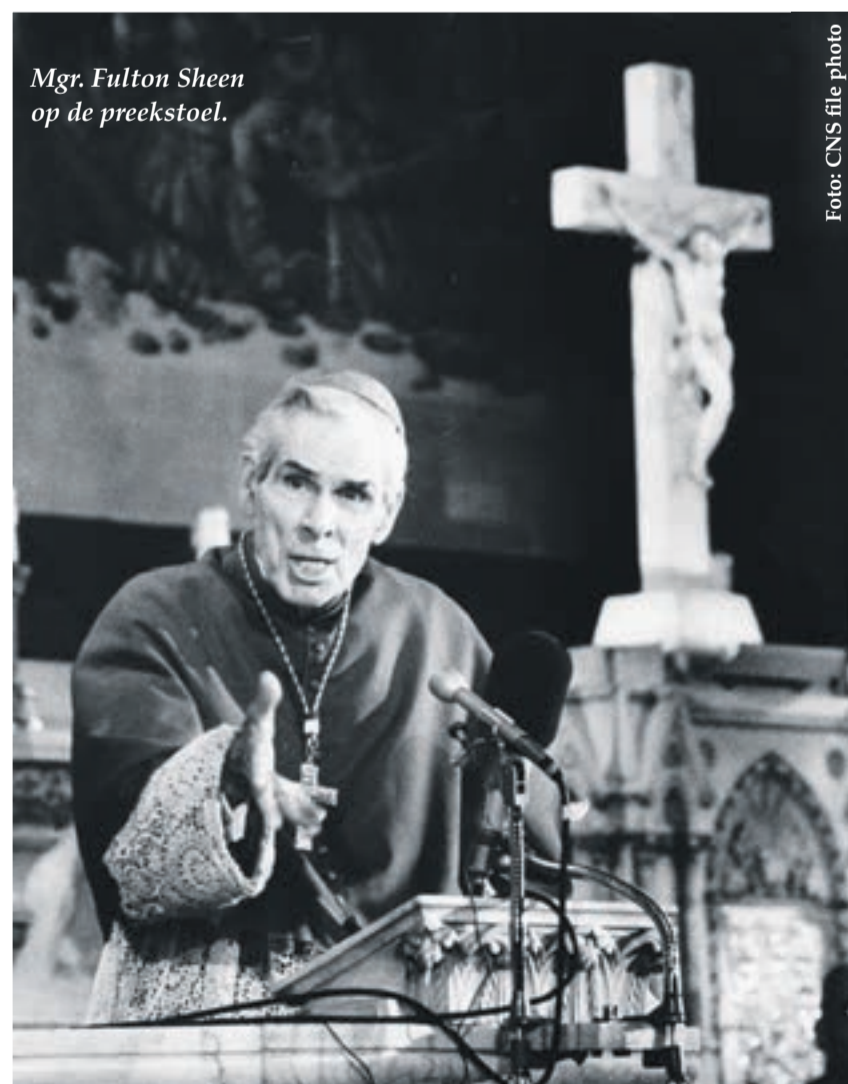
Vorige week bepaalde een rechtbank in de staat New York dat het

lichaam overgebracht zou moeten worden naar de kathedraal van Peoria. Sheens nicht Joan Sheen Cunningham pleitte daarvoor. Diezelfde week echter maakten de *Trustees* van de New Yorkse St.-Patrickskathedraal bekend hiertegen in beroep te gaan. Sheen ligt momenteel in de crypte van die kerk begraven.

De *Trustees*, die toezicht houden op de seminaries in het aartsbisdom New York, zijn van mening dat Sheens lichaam tijdens het beroep moet blijven waar het is. De aartsbisschop zelf had in zijn testament laten opnemen op een specifieke begraafplaats in het aartsbisdom begraven te willen worden. Kort na zijn overlijden vroeg de toenmalig aartsbisschop van New York aan Cunningham of haar oom in de crypte bijgezet zou mogen worden. Ze stemde daar toen mee in.

Fulton Sheen (1895-1979) was zeer bekend door zijn televisieoptredens. Hij was een van de eerste 'tele-evangelisten'. Het bisdom Peoria opende zijn zaligverklaringsproces in 2002, en paus Benedictus XVI erkende zijn heroïsche deugdenbeoefening in 2012.

De bisschop van Peoria legde het proces in 2014 stil omdat de Heilige Stoel volgens hem verwacht dat Sheens lichaam in zijn bisdom is. Volgens het aartsbisdom New York zeggen Vaticaanse functionarissen dat het proces door kan gaan, ongeacht waar het lichaam zich bevindt. (CNA)



Mgr. Fulton Sheen op de preekstoel.

Foto: CNS file photo